

Gospođa Angela Merkel je rezolutna: „Potrebno je disciplinirati proračun i stvoriti djelotvoran mehanizam za upravljanje krizom. Dakle, moramo promijeniti ugovore ili stvoriti nove. Nećemo samo govoriti o fiskalnoj uniji, stvorit ćemo je.“ Nicolas Sarkozy, iako želi biti član dvojca, nije oduševljen da netko drugi, Bruxelles, kontrolira proračun. Svjestan nacionalnog ponosa francuza, s jedne strane, i, nekonkurentnosti francuskog gospodarstva u odnosu na njemačko, s druge strane, pokušat će naći neki modus vivendi na što, u konačnici, gospođa Merkel neće pristati. Britanski premijer Cameron velika je oporba ideji fiskalne unije.....

Slijedeća godina trebala bi biti znatno lošija od ove koja nije ispunila očekivanja. Samo zemlje BRIK-a (Brazil, Rusija, Indija i Kina) i jugoistične azijske, koje „guraju“ stopu rasta svjetskog BDP-a, imat će veće stope rasta od dva posto. Japan i SAD ostvarit će stope rasta od dva posto. OECD, promatrano u cjelini, imat će stope rasta manje od dva posto. Njemačkoj preostoji „lom“ stope rasta od predviđenih 2,5 u ovoj godini na 0,5%; Velika Britanija će i naredne kao i ove godine imati stopu rasta na pozitivnoj nuli. Smanjit će se gospodarska aktivnost u Francuskoj. Općenito eurozona imat će istu razinu BDP-a kao i ove godine. Usporavanje gospodarske aktivnosti dodatno će, u povratnoj sprezi, povećati razinu zabrinutosti, odbijanja, fiskalnoj uniji.

Euro je kao što smo rekli politički projekt koji je dobro funkcionirao u dobrim vremenima; u lošim vremenima opstaju samo najbolja rješenja što konstrukcija eura sigurno nije. Tečaj nacionalne valute određuje odnos domaćih i inozemnih cijena. To važi jednako za njemačko kao i za grčko gospodarstvo. Svima je jasno da konkurentna sposobnost njemačkog u odnosu na grčko gospodarstvo nije usporedivo. Iz statistika se vidi, što je manje poznato, da je slabljenje eura dodatno dinamiziralo izvoz njemačkog gospodarstva. Njemačka ima iskustva s inflacijom iz dvadesetih godina prošlog stoljeća. Bolna su sjećanja na ta vremena. Pisao sam i govorio, temeljem njemačkog straha od moguće inflacije, kako nije realno očekivati da će „proraditi tiskara“ u ECB-u. Gospođa Merkel i danas smatra nedopustivim rješenjem opciju po kojoj bi ECB otkupljivala obveznice zaduženih zemalja. Treba reći, što se gubi iz vida, da emisija novca uvijek znači preraspodjelu dohotka i bogatstva što je bilo izvor čestih sukoba u bivšoj Jugoslaviji. Općenito, ima mnogo sličnosti, komparativno gledano, sadašnjeg stanja u eurozoni, Europskoj uniji, i stanja u bivšoj Jugoslaviji. Upravo sam zato Fond čiji je cilj da pomogne „posrnulim“ zemljama uporedio sa Fondom za razvoj nerazvijenih republika i autonomne pokrajine Kosovo. Tada sam to odredio kao: „ljubav hranjena poklonima vjerčno je gladna“.

Ukupan dug eurzone iznosi 7.882 milijarde eura što je znatno manje od veličine BDP-a eurozone. 70% cjelokupnog duga odnosi se na tri zemlje: Njemačku, Italiju i Francusku. Španjolska participira u dugu tek nešto više od 8%. Međutim, to je važno, iznos duga pojedine zemlje mjereno odnosom duga i BDP-a sasvim je drugačiji. Drugim riječima, ukoliko bi se postigao sporazum o nužnosti fiskalne unije vrijeme prilagodbe pojedinih članica ne bi trebalo biti duže od desetak godina.

Kada je riječ o fiskalnoj uniji mišljenja sam da je moj prijedlog nadmoćniji postojećem prijedlogu u optičaju. Kratko rečeno zalažem se za:

- saldo tekućeg računa platne bilance može biti do 2% lošiji od salda na tekućem računa triju najotvorenijih zemalja,

Je li moguća fiskalna unija da bi se spasio euro?

Autor Guste Santini

Subota, 03 Prosinac 2011 16:30

- neto inozemni dug može iznositi najviše 50% BDP-a (koji je moguće „pojačati“ određivanjem visine deviznih pričuva u odnosu na iznos neto inozemnog duga izražen u postotku BDP-a),
- kriterije glede proračunskog deficita, te javnog duga valjati će dopuniti dodatnim kriterijima - marginalnu poreznu presiju uskladiti s dohotkom per capita tako da:
 - a) zemlje s manjim dohotkom per capita imaju manje učešće države u finalnoj raspodjeli BDP-a; dakle, rastom dohotka per capita učešće države u finalnoj raspodjeli BDP-a bi progresivno raslo – doprinos stabilnosti eura manje razvijenih zemalja eurozone, te
 - b) dogovoriti najveću moguću razinu neizravnih u ukupnim poreznim prihodima pojedine članice eurozone tako da zemlje s manjim dohotkom per capita imaju veće učešće neizravnih u odnosu na izravne poreze čime bi manje razvijene zemlje postale konkurentnije u izvozu (učinak neizravne devalvacije) – doprinos stabilnosti eura razvijenih zemalja eurozone.

Ostaje otvoreno pitanje kako će reagirati ostale članice Europske unije. Naime, fiskalna unija predviđa da sve zemlje članice poštuju pravila igre bez obzira da li su ili nisu članice eurozone. Moj je prijedlog i u tom dijelu različit. Odnosi se samo na članice eurozone.